

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ І МУЗЕЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньо-професійної програми
доц. Марина ЗАЙЦЕВА

25 серпня 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з навчальної роботи
проф. Інна СТАШЕВСЬКА

27 08 2020 р.

Силабус
навчальної дисципліни

«ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

Освітньо-професійна програма — Туризмознавство

Спеціальність — 242 Туризм

Галузь знань — 24 Сфера обслуговування

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Харків - 2020

Силабус склала:

к.е.н., доцент кафедри туристичного бізнесу

Зайцева Марина Миколаївна

Силабус затверджено на засіданні кафедри туристичного бізнесу протокол № 2 від «25» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри туристичного бізнесу,

доктор культурології, доцент

Любов БОЖКО

Силабус затверджено на засіданні групи забезпечення спеціальності 242 «Туризм», протокол № 1 від «25» серпня 2020 р.

Голова групи забезпечення

доктор культурології, доцент

Любов БОЖКО

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Економічна теорія
2	Викладач	Зайцева Марина Миколаївна
3	Контактні дані викладача	zaitsevamaryna6@gmail.com
4	Статус дисципліни (обо'язкова чи вибіркова) обо'язкова	обо'язкова
5	Рік підготовки	2
6	Семестр	3
7	Лекції (год.)	30
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	20
9	Самостійна робота (год.)	100
10	Індивідуальна робота (год.)	-
11	Кількість кредитів	5
12	Загальна кількість годин	150
13	Види поточного контролю	опитування, тестування, письмові роботи
14	Вид підсумкового контролю	Залік Зсем.

2. Аnotація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Дисципліна «Економічна теорія» є обов'язковою навчальною дисципліною, що має забезпечити необхідний базис для засвоєння спеціальних дисциплін економічної підготовки та розвиток soft skills здобувачів.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

«Економічна теорія» є освітнім компонентом програми, який призначений для поглиблення розуміння здобувачами основних підходів та методів наукового усвідомлення економіки. «Економічна теорія» є базовою при підготовці фахівців за спеціальністю «Туризм». «Економічна теорія» вивчає економічні відносини між людьми, що виникають у процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання економічних благ. Ці економічні відносини регулюються об'єктивними економічними законами і реалізуються через економічну поведінку суб'єктів, які приймають рішення в умовах необмежених потреб і обмежених ресурсів. Оскільки всі вищезазначені процеси відбуваються на різних рівнях функціонування економіки, структура предмету економічної теорії складається з: мікроекономіки – опановує економічну поведінку окремих економічних суб'єктів – споживачів, виробників і власників ресурсів, та закономірності функціонування окремих видів ринків; макроекономіки – аналізує економічну поведінку сукупних суб'єктів економіки, закономірності функціонування національної економіки в цілому; мезоекономіки – вивчає галузі народного господарства, проміжні системи та господарські комплекси; світової (міжнародної) економіки – досліджує систему світового господарства,

міжнародні економічні зв'язки та закономірності їх розвитку. Вивчення курсу має сприяти розширенню дослідницької ерудиції здобувачів, усвідомленню ними спеціальних наукових проблем в економіці, ознайомленню з науковим інструментарієм аналізу економічних явищ та процесів.

2.3. Мета вивчення навчальної дисципліни – набуття студентами глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, яке адекватне ринковим відносинам і є необхідним для практичної діяльності майбутніх спеціалістів. Вміння аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, які пов'язані з їх майбутньою практичною діяльністю.

2.4. Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- пізнання економічної теорії як науки, її предмету, методів та функцій;
- розкриття основного змісту сучасних шкіл економічної теорії;
- аналіз закономірностей;
- розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних сучасних господарських систем;
- набуття належних навичок раціональної економічної поведінки;
- набуття розуміння особливостей утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів;
- сучасні процеси глобалізації світогосподарських зв'язків та шляхи вирішення загальноцивілізаційних проблем людства.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисциплін:

Інтегральна компетентність:

- Здатність комплексно розв'язувати складні професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

- здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань:
- навички використання інформаційних та комунікативних технологій;
- затність визначати, формулювати і вирішувати проблеми;
- здатність планувати та управляти власним часом.

Спеціальні компетентності:

-здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу

2.6. Результати навчання

знати :

- основні етапи становлення та розвитку економічної теорії як науки; сучасну теорію виробництва та його факторів;
- економічний та юридичний зміст власності, економічну теорію прав власності; особливості основних економічних систем та перехідної економіки;
- основи функціонування ринкової економіки, категорії та закони товарного виробництва; сутність і функції ринку; економічну природу і види конкуренції;
- причини та наслідки монополізму в економіці; теорію домогосподарства; теорії фірми, економіку фірми (економічні витрати, доходи, прибутки, рентабельність господарської діяльності, стратегії ціноутворення);
- механізми функціонування ресурсних ринків – праці, капіталу, землі й нерухомості;
- систему макроекономіки: її основні результати й показники; чинники і критерії економічного зростання та економічного розвитку;
- подолання макроекономічної нестабільності; загальні основи функціонування грошового, фондового, страхового ринків, банківської та фінансової систем; методи державного регулювання економіки;
- головні сфери світової економіки, форми міжнародних економічних зв'язків.

вміти:

- здійснювати порівняльний аналіз економічних систем;
- розраховувати основні показники економічної та соціальної ефективності суспільного виробництва;
- аналізувати програми макроекономічного розвитку країни;
- оцінювати структуру та інфраструктуру ринку, ефективність конкурентної та антимонопольної політики;
- визначати стан економічного розвитку окремих підприємств;
- користуватися сучасною науковою літературою, статистичними довідниками, електронними джерелами інформації.

Програмні результати навчання:

- знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб’єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;
- розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб’єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна);
- діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;
- управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;

-адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента. У випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених занять до заліку він не допускається. Пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та добросусідності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. В процесі спілкування необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки та списування у ході тестування, на заліку. Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами. Правила дотримання академічної добросусідності працівниками і здобувачами вищої освіти, у тому числі розроблення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в ХДАК, регламентуються Положеннями: https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_szap.pdf; https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kpad18.pdf)

4. Програма навчальної дисципліни:

Тематика курсу					
Тема, план лекції	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Форми контролю
Розділ 1. Загальні засади функціонування економіки.					
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	Лекція, семінарське заняття	1, 2, 6, 7, 10, 20, 21, 23, 26, 29	2;2	5	Опитування на семінарі, реферат
Тема 2. Суспільне виробництво.	Лекція, семінарське заняття	2, 3, 4, 6, 7, 10, 20, 21, 23, 26, 29	2;1	3	Опитування на семінарі
Тема 3. Власність у системі виробничих відносин.	Лекція, семінарське заняття	2, 3, 4, 6, 7, 10, 20, 21, 23, 26, 29	2;1	3	Опитування на семінарі
Тема 4. Товарне виробництво.	Лекція, семінарське заняття	2, 3, 4, 6, 7, 10, 20, 21, 23, 26, 29	2;1	3	Опитування на семінарі
Тема 5. Економічна система та її типи.	Лекція, семінарське заняття	2, 3, 4, 6, 7, 10, 12, 13, 20, 21, 23, 26, 29	2;2	5	Опитування на семінарі, реферат

Тема 6. Механізм функціонування ринку.	Лекція, семінарське заняття	2, 3, 4, 6, 7, 10, 12, 13, 20, 21, 23, 26, 29	2;1	4	Опитування на семінарі, тести
--	-----------------------------	---	-----	---	-------------------------------

Розділ 2. Мікроекономіка

Тема 7. Підприємництво.	Лекція, семінарське заняття	1, 2, 6, 7, 10, 14, 20, 21, 23, 26, 29, 38	1;1	3	Опитування на семінарі,
Тема 8. Витрати і доходи фірми. Механізм ціноутворення.	Лекція, семінарське заняття	1, 2, 6, 7, 10, 14, 20, 21, 23, 26, 29, 38	1;1	3	Опитування на семінарі,
Тема 9. Ринок праці.	Лекція, семінарське заняття	2, 3, 4, 5 6, 7, 10, 20, 21, 23, 26, 29	2;1	3	Опитування на семінарі,
Тема 10. Ринок капіталу	Лекція, семінарське заняття	2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 20, 21, 23, 26, 29	2;1	3	Опитування на семінарі,
Тема 11. Ринок землі	Лекція, семінарське заняття	2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 20, 21, 23, 26, 29	2;1	4	Опитування на семінарі, тести

Розділ 3. Макроекономіка

Тема 12. Основні результати і показники макроекономіки.	Лекція, семінарське заняття	1, 2, 6, 7, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 29, 32, 33	1;1	2	Опитування на семінарі,
Тема 13. Макроекономічна рівновага.	Лекція, семінарське заняття	1, 2, 6, 7, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 29, 32, 33	1;1	2	Опитування на семінарі,
Тема 14. Економічне зростання. Циклічні коливання в економіці.	Лекція, семінарське заняття	1, 2, 6, 7, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 29, 32, 33	2;1	4	Опитування на семінарі, реферат
Тема 15. Кредитно-банківська система.	Лекція, семінарське заняття	1, 2, 6, 7, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 29, 32, 33	2;1	3	Опитування на семінарі,
Тема 16. Фінансовий механізм і фіскальна політика	Лекція, семінарське заняття	1, 2, 6, 7, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 29, 32, 33	2;1	4	Опитування на семінарі, тести

Розділ 4. Міжнародна економіка.

Тема 17. Сутність, структура та закономірності розвитку світового господарства.	Лекція, семінарське заняття	1, 2, 6,7, 10, 14, 20, 21, 23, 26, 29, 38	1;1	3	Опитування на семінарі, реферат
Тема 18. Міжнародна валюто-фінансова система.	Лекція, семінарське заняття	1, 2, 6,7, 10, 14, 20, 21, 23, 26, 29, 38	1;1	3	Опитування на семінарі, тести
Разом			30;20	60	

5. Тематика семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема : «Предмет і метод економічної теорії».

Питання для обговорення:

1. Визначення предмету економічної теорії. Структура економічної теорії.
2. Основні етапи розвитку економічної теорії як науки. Економічні школи .
2. Економічні потреби, економічні блага і ресурси. Економічна поведінка та її принципи.
3. Об'єктивні економічні закони, їх пізнання і використання.
4. Функції економічної теорії.
5. Методи дослідження економічних процесів та явищ.

Література: 1, 2, 6,7, 10, 20, 21, 23, 26, 29

Семінарське заняття № 2

Тема : «Суспільне виробництво».

Питання для обговорення:

1. Виробництво – основа життєдіяльності людського суспільства.
  2. Фактори виробництва та їх класифікація.
  3. Продуктивні сили і виробничі відносини.
  4. Економічна та соціальна ефективність суспільного виробництва. Крива виробничих можливостей.
- Література: 2, 3, 4, 6,7, 10, 20, 21, 23, 26, 29

Семінарське заняття № 3

Тема : «Власність у системі виробничих відносин».

Питання для обговорення:

1. Відносини власності, їх еволюція. Власність як економічна, юридична категорія.
2. Форми власності.
3. Спеціфікація прав власності.
4. Роздержавлення та приватизація.

Література: 2, 3, 4, 6,7, 10, 20, 21, 23, 26, 29

Семінарське заняття № 4

Тема : «Товарне виробництво».

Питання для обговорення:

1. Натуральне господарство.
2. Суть товарного виробництва, його виникнення та еволюція. Типи товарного виробництва.
3. Економічні блага. Послуга.
4. Закон вартості: сутність і механізм дії. Ціна як грошова форма вартості товару.
5. Сутність і функції грошей. Грошова система: сутність, структура, види. Закони грошового обігу.

Література: 2, 3, 4, 6,7, 10, 20, 21, 23, 26, 29

Семінарське заняття № 5

Тема : «Економічна система та її типи».

Питання для обговорення:

1. Економічні системи: сутність та класифікація
2. Типи, види та моделі економічних систем.
3. Адміністративно-командна система та її основні риси. Недоліки та переваги планової системи.
4. Ринкова система та її сутність. Переваги та недоліки.
5. Переходна економіка. Трансформаційна економіка. Моделі переходу до ринку.
6. Державне регулювання економіки
7. Порівняльний аналіз економічних систем у теоріях індустріально-економічного розвитку.

Література: 2, 3, 4, 6,7, 10,12, 13, 20, 21, 23, 26, 29

Семінарське заняття № 6

Тема : «Механізм функціонування ринку».

Питання для обговорення:

1. Ринок: сутність, види та функції. Механізм дії ринкової економіки.
2. Сутність конкуренції. Типи ринкових структур
3. Поняття попиту. Крива попиту. Цінові та нецінові фактори, що впливають на попит. Закон попиту.
4. Поняття пропозиції. Крива пропозиції. Цінові й нецінові фактори, що впливають на пропозицію. Закон пропозиції.
5. Рівноважна ціна. Ринкова рівновага.
6. Поняття еластичності попиту і пропозиції.

Література: 2, 3, 4, 6,7, 10,12, 13, 20, 21, 23, 26, 29

Семінарське заняття № 7.

Тема : «Підприємництво».

Питання для обговорення:

1. Сутність і об'єктивні умови підприємницької діяльності.
2. Підприємство, фонди підприємств і показники їх ефективного використання. Функції підприємства.
3. Класифікація підприємств. Об'єднання підприємств, їхні види.
4. Менеджмент та маркетинг.
5. Теорії споживчої поведінки. Загальна та гранична корисність. Закон спадної граничної корисності.
6. Криві байдужості та їхні властивості. Карта байдужості. Бюджетне обмеження і бюджетна лінія.

Література: 1, 2, 6, 7, 10, 14, 20, 21, 23, 26, 29, 38

Семінарське заняття № 8.

Тема : «Витрати і доходи фірми. Механізм ціноутворення».

Питання для обговорення:

1. Витрати фірми та їх види. Витрати виробництва у короткостроковому та довготривалому періоді.
2. Собівартість продукції.
3. Дохід фірми та його види. Прибуток фірми. Беззбитковість і рентабельність. Банкрутство.
4. Механізм ціноутворення на продукцію фірми. Цінові стратегії фірми. Короткостроковий та довготривалий періоди.

Література: 1, 2, 6, 7, 10, 14, 20, 21, 23, 26, 29, 38

Семінарське заняття № 9.

Тема : «Ринок праці».

Питання для обговорення:

1. Ринок праці. Основні суб'єкти та об'єкти ринку праці. Попит і пропозиція праці.
2. Заробітна плата, її економічна природа та функції
3. Форми і системи заробітної плати..
4. Державне і договірне регулювання заробітної плати. Мінімальна заробітна плата.

Література: 2, 3, 4, 6, 7, 10, 20, 21, 23, 26, 29

Семінарське заняття № 10.

Тема : «Ринок капіталу».

Питання для обговорення:

1. Капітал підприємства.
2. Основний і оборотний капітал, особливості їхнього обороту. Знос основного капіталу й амортизація
3. Кругооборот і оборот інвестиційних ресурсів.

4. Інвестиційні блага, інвестиційні кошти та інвестування. Дисконтування.

5. Поняття позики. Попит і пропозиція позичкового капіталу. Ставка процента.

Література: 2, 3, 4, 6,7, 10, 20, 21, 23, 26, 29

Семінарське заняття № 11.

Тема : «Ринок землі».

Питання для обговорення:

1. Земля як фактор виробництва.

2. Рента. Диференційна, абсолютна та монопольна рента.

3. Попит на землю. Пропозиція землі. Капітальна ціна землі.

4. Ринкове реформування аграрного сектора в Україні.

5. Ринок нерухомості: його сутність, інфраструктура та значення.

Література: 2, 3, 4, 6,7, 10, 20, 21, 23, 26, 29

Семінарське заняття № 12.

Тема : «Основні результати і показники макроекономіки».

Питання для обговорення:

1. Предмет, основні проблеми і цілі макроекономіки.

2. Система національних рахунків (СНР). Національна економіка

3. Реальний і номінальний ВВП. Валовий національний продукт.

4. Національний дохід. Національне багатство

5. Ефективність макроекономіки: сутність, основні показники.

Література: 1, 2, 6,7, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 29, 32, 33

Семінарське заняття № 13.

Тема : «Макроекономічна рівновага».

Питання для обговорення:

1. Сукупний попит: сутність, чинники, структура. Крива сукупного попиту.

2. Сукупна пропозиція: сутність, чинники. Особливості кривої сукупної пропозиції.

3. Макроекономічна рівновага в моделі «сукупний попит і сукупна пропозиція».

4. Інновації, інноваційна діяльність, формування інноваційної системи в Україні.

5. Економічна роль держави.

Література: 1, 2, 6,7, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 29, 32, 33

Семінарське заняття № 14.

Тема : «Економічне зростання. Циклічні коливання в економіці».

Питання для обговорення:

1. Економічне зростання: сутність, форми, чинники і критерії. Типи економічного зростання. .
2. Економічна рівновага і циклічність. Фази циклу.
3. Економічні кризи: сутність, характерні риси. Види криз.
4. Зайнятість і незайнятість населення. Безробіття: причини, форми і види.
5. Залежність між рівнем безробіття і обсягом ВНП (закон А. Оукена). Залежність між рівнем безробіття та інфляції (крива А. Філліпса).
6. Сутність, причини існування та показники інфляції. Типи і види інфляції.

Література: 1, 2, 6,7, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 29, 32, 33

Семінарське заняття № 15.

Тема : «Кредитно-банківська система».

Питання для обговорення:

1. Грошовий ринок. Грошова маса країни і грошові агрегати.
2. Попит на гроші та пропозиція грошей.
3. Грошовий мультиплікатор. Рівновага на грошовому ринку.
4. Кредитно-банківська система та її інституціональна структура..
5. Центральний банк країни та його функції
6. Комерційні банки та їх класифікація.

Література: 1, 2, 6,7, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 29, 32, 33

Семінарське заняття № 16.

Тема : «Фінансовий механізм і фіскальна політика».

Питання для обговорення:

1. Фінанси: сутність і функції в ринковій економіці. Фінансові ресурси.
2. Фінансова система та її структура.
3. Державний бюджет. Доходи й видатки державного бюджету. Бюджетний дефіцит
4. Поняття фіскальної політики держави.
5. Податкова система. Податки та їх види. Принципи оподаткування
6. Ефект Лаффера. Державний борг.

Література: 1, 2, 6,7, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 29, 32, 33

Семінарське заняття № 17.

Тема : «Сутність, структура та закономірності розвитку світового господарства».

Питання для обговорення:

1. Поняття світового господарства і етапи його розвитку.

2. Форми міжнародних економічних відносин.
  3. Міжнародний рух капіталу та його форми.
  4. Міжнародна трудова міграція. Міжнародний поділ праці
  5. Міжнародна торгівля. Протекціонізм. Вільна торгівля.
  6. Форми світових економічних відносин. Зовнішньоекономічна політика
- Література: 1, 2, 6, 7, 10, 14, 20, 21, 23, 26, 29, 38

Семінарське заняття № 18.

Тема : «Міжнародна валютно-фінансова система».

Питання для обговорення:

1. Еволюція системи валютних відносин
2. Міжнародні кредитні відносини і механізм їх регулювання..
3. Структура світової валютної системи. Валютні курси.
4. Структура, основні функції та механізм функціонування валютного ринку. Валютні операції.

Література: 1, 2, 6, 7, 10, 14, 20, 21, 23, 26, 29, 38

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи дослідження економічних процесів та явищ.	8
2	Виробнича функція. Економічна та соціальна ефективність суспільного виробництва	2
3	Реформування відносин власності на сучасному етапі розвитку України.	3
4	Ступінь розвитку товарного виробництва в Україні.	3
5	Порівняльний аналіз економічних систем у теоріях індустриально-економічного розвитку.	4
6	Роль виробничої сфери в плановій економіці	2
7	Проблеми та перспективи ринкової економіки	2
8	Трансформація економічної системи в Україні.	2
9	Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки.	3
10	Вплив змін попиту та пропозиції на рівноважну ціну та рівноважну кількість товару на ринку.	3
11	Ризик у діяльності фірми	3
12	Позитивний та негативний ефекти зростання масштабів виробництва.	6
13	Мінімальна заробітна плата, її функції та особливості встановлення.	5

14	Інвестиційні блага, інвестиційні кошти та інвестування	5
15	Нормативна та експертна грошова оцінка земельних ділянок. Ринок оренди землі.	5
16	Ефективність макроекономіки: сутність, основні показники.	6
17	Форми, методи та межі державного регулювання економіки	4
18	Значення правильного вибору моделі макроекономічного регулювання для подальшого розвитку економіки України	4
19	Чистий прибуток комерційного банку	5
20	Управління держаним боргом. Боргова безпека держави.	6
21	Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.	3
22	Міжнародні валюто-фінансові організації.	3
23	Необхідність і форми міжнародного співробітництва у вирішенні глобальних економічних проблем	3
Разом		100

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевіряється за допомогою таких форм контролю:

- 1) диспути, доповіді, проблемні семінари, індивідуальні та командні проекти;
- 2) тестування, опитування, проблемні семінари, моделювання професійних ситуацій,
- 3) обговорення, презентації та виступи, дискусія, мозковий штурм;
- 4) есе, рецензії, реферати, огляди, виконання письмових завдань

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Змістовий блок 1	Змістовий блок 2	Змістовий блок 3	Змістовий блок 4	Підсумковий контроль (залік)	Сума
T 1-6	T 7-11	T 12-16	T 17-18	20%	100 балів (100%)
30,00%	20,00%	20,00%	10,00%		

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (добре)	
74-81	C (добре)	

64-73	D (задовільно)	
60-63	E (задовільно)	
35-59	FX (незадовільно)	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F (незадовільно)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номери розділу
1	Опорні конспекти лекцій	1 – 4
2	Навчальні посібники. Кейси	1 – 4
3	Силабус	1 – 4
4	Плани семінарських занять	1 – 4
5	Засоби підсумкового контролю	1 – 4

9. Рекомендовані джерела інформації

1. Базилевич В. Д. Економічна теорія: Політекономія: підручник. / за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2006.
2. Воробйов Є. М. Економічна теорія: модульний курс: навч. посібник / Є. М. Воробйов. – Х. : Торсінг плюс, 2009. – 320 с.
3. Дзюбик С. Д. Основи економічної теорії: навч. посібник / С. Д. Дзюбик. – К. : Знання, 2006, 2008.– 491 с.
4. Корецький М. Х. Економічна теорія: навч. посібник. / М. Х. Корецький. та ін.– К. : Центр учб. Л-ри, 2007.
5. Круш П. В. Основи економічної теорії: навч. посібник. / за ред. П. В. Круша. – К. : Каравела, 2007. – 448 с.
6. Мочерний С. Основи економічної теорії: навч. посібник. / С. Мочерний. – К. : КМ Академія, 2005. – 640 с.
7. Отрошко О. В. Основи економічної теорії: навч. посібник. / О. В. Отрошко. – К. : Знання, 2011.
8. Петрова К. Я. Економічна теорія в схемах і таблицях. / За ред. К. Я. Петрової. – Х. : УВД, 2004.
9. Петруня Ю. Е. Основы экономической теории: учеб.пособие. / Ю. Е. Петруня. – К. : Знання, 2008. – 420 с.

10. Предбортський В. А. Основи економічної теорії: підручник. / за ред. В. А. Предбортського. – К. : Кондор, 2002.
11. Рибалкін В. О. Основи економічної теорії: посібник. / В. О. Рибалкін та ін. – К. Академія, 2002.
12. Хомяков В. І. Економіка сучасної України : навч. посібник. / В. І. Хомяков. – К. : Кондор, 2009.
13. Шевченко Л. С. Основи економічної теорії: підручник. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. – Х. : Право, 2008. – 348 с.

Допоміжна

14. Ажиюк, С. Д. Основи економічної теорії: навч. посіб. / С. Д. Ажиюк, О. С. Передрій. – К. : Знання, 2008. – 368 с.
15. Андрусь О. І. Економічна теорія: ключові питання. Навч. Посіб / О. І Андрусь. Рек. МОНУ. – К.: КНТ, 2008. – 350 с.
16. Базилевич В. Д. Економічна теорія: політекономія / за ред. В. Д. Базилевича – К. : Знання - Прес, 2007. – 719 с.
17. Білецька Л. В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: Навч. посіб./ Л. В. Білецька– К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 652 с.
18. Бутук О. А. Економічна теорія: Тренінг-курс: Навч. пос. Рек. МОН. / О. А. Бутук– К.: Знання, 2007 – 291 с.
19. Воробйов Є. М., Гриценко А. А., Лісовицький В. М. Економічна теорія: Посібник для вищої школи / Воробйов Є. М. - К.: Корвін, 2003. – 703 с.
20. Гальчинський А. С. Економічна теорія: Підручник / А. С. Гальчинський, П. С. Єщенко. - К.: Вища школа, 2007. - 503 с.
21. Мамалуй О. О Основи економічної теорії : підруч. / за ред. О. О. Мамалуя – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 480 с.
22. Мельник П.В. Економічна теорія: Навч.посібн. / П. В. Мельник, І. А. Максименко.–Чернівці: Прут, 2010. – 352 с.
23. Небава М. І. Економічна теорія (в питаннях і відповідях): навч. посіб. / М. І. Небава, І. М. Небава. – Вінниця: ВНТУ, 2008. – 185 с.
24. Ніколенко Ю. В. Основи економічної теорії : підруч. / за ред. Ю. В. Ніколенка. – 3-тє вид. – Київ : ЦУЛ, 2003. – 540 с.
25. Савченко А. Г. Макроекономіка : підручник / А. Г. Савченко. – 2-ге вид. – К. : КНЕУ, 2007. – 442 с.
26. Тарасович В. М. Економічна теорія: Макроекономіка: Підручник / За ред. В. М. Тарасовича. – К.: Знання, 2012. – 206 с.
27. Федоренко В. Г. Основи економічної теорії: підруч. / за наук. ред. проф. В. Г. Федоренка. – К. : Алерта, 2007. – 519 с.
28. Чепінога В. Г. Економічна теорія: підручник / В. Г. Чепінога. – К.: Юрінком Інтер, 2011.– 656 с.

29. Чухно А. А., Юхименко П. І. Сучасні економічні теорії: Підручник. / А. А., Чухно, П. І. Юхименко, – К.: Знання, 2007. – 878 с.
30. Шевченко Л. С. Основи економічної теорії у структурно-логічних схемах : навч. посібник / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін./ за заг. ред. Л. С. Шевченко. – Харків: Право, 2010. – 144 с
31. Щетинін А. І. Політична економія: підручник / А. І. Щетинін. – К. : ЦУЛ, 2011. – 480 с.
32. Зайцева М. М. Ментальні моделі фінансової поведінки економічних суб'єктів трансформаційної економіки / ЗайцеM. // Проблеми системного підходу в економіці : зб. наук. пр. / Нац. авіац. ун-т, Ін-т екон. та менеджменту. — 2012. — № 2. — С. . — Режим доступу: www.ribis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ribis_nbuv/cgiirbis_64exe. — Назва з екрана.
33. Зайцева М. М. Гіг-економіка в туризмі. Туристичний бізнес та екзистенційний пошук особистості : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (4-5 квітня 2019 р.) / Харк. держ. акад. культури ; відп. за вип. Н. М. Кушнаренко. – Харків : ХДАК, 2019 .—С. 26–29.

Питання для самоконтролю.

1. Зв'язок аналізу і синтезу в пізнанні категорії «економіка».
2. Етапи розвитку економічної теорії.
3. Зв'язок економіки та права.
4. Виробнича функція.
5. Основні показники економічної ефективності.
6. Сутність методу поєднання логічного та історичного підходів у економічній теорії.
7. Рівні економічної системи та їх основні суб'єкти.
8. Генетика відносин власності (методи, механізм, структура).
9. Ієрархія потреб.
10. Аналіз динаміки граничної корисності платоспроможних потреб.
11. Структура і використання національного багатства.
12. Суспільний поділ праці – джерело соціально-економічного розвитку.
13. Загальна структура економічних виробничих відносин.
14. Ринкове господарство як невід'ємний компонент товарного виробництва.
15. Ринкова інфраструктура.
16. Держава як організатор конкурентних відносин.
17. Фактори формування попиту і пропозиції на мікроекономічному рівні.
18. Прибуток як економічна категорія.
19. Структура і функціонування капіталу підприємства нефінансової сфери.
20. Індивідуальне відтворення підприємства в ринковій економіці і роль маркетингу в ньому.
21. Сутність і механізм розподілу доходів.
22. Моделі ринку і економічної політики.

23. Становлення економічних функцій Української держави.
24. Зовнішньоекономічна політика держави.
25. Сутність і функції податків.
26. Сутність і основні методи інноваційної політики держави.
27. Основні етапи розвитку світової економіки.
28. Етапи і ступені розвитку регіональної економічної інтеграції.
29. Основні напрями, форми і суб'єкти зовнішньоекономічних відносин України.
30. Сутність глобальних проблем сучасності.
31. Сутність і мета соціальної політики.
32. Макроекономічна нестабільність і безробіття.
33. Інфляція і зайнятість населення.
34. Земельна рента.
35. Функціональний розподіл доходів.
36. Реальні доходи населення та їх регулювання.
37. Регулювання обсягу споживання матеріальних благ і послуг.
38. Види підприємств в умовах ринкового господарювання.
39. Сутність та завдання маркетингу та менеджменту.
40. Розвиток економічної думки в Україні.
41. Економічні інтереси та їх класифікація.
42. Суть та аналіз перехідної економіки. Перехідний період в Україні
43. Послуги та інформація як товар та специфіка
44. Історія грошей України.
45. Становлення ринкових відносин та формування інфраструктури ринку в Україні.
46. Антимонопольна політика держав та її сутність.
47. Елементи ринкової інфраструктури.
48. Економічні основи розвитку та сучасний стан підприємництва в Україні.
49. Необхідність та сутність державного регулювання цін.
50. Реформування земельних відносин в Україні.
51. Стан та чинники макрорівноваги в сучасній економіці України.
52. Проблеми та шляхи економічного зростання в Україні.
53. Причини виникнення циклів. Державні антикризові програми.
54. Теорії економічних циклів та їх сутність.
55. Макроекономічна нестабільність економіки України: причини та шляхи виходу із кризи.
56. Сучасна економічна політика в Україні, її основні напрями і проблеми.
57. Аналіз безробіття в Україні.
58. Україна в системі міжнародних економічних відносин.

59. Історія виникнення та еволюція економічної думки.
60. Сучасний етап розвитку економічної теорії.
61. Позитивна та нормативна економіка.
62. Економічні системи та моделі.
63. Ринок і конкуренція
64. Принципи формування попиту та пропозиції на ринку.
65. Закон вартості, його характеристика та значення в умовах розвитку ринкової економіки.
66. Конкуренція і монополія в сучасній ринковій економіці.
67. Досвід високорозвинутих країн у регулюванні економіки.
68. Українська економіка на шляху до створення ринкової системи.
69. Розвиток малого бізнесу в Україні.
70. Правові форми організації бізнесу.
71. НТР та її вплив на розвиток економіки та суспільства.
72. Практика роздержавлення і приватизації в Україні.
73. Грошова система України. Шляхи її становлення та перспективи розвитку.
74. Етапи розвитку товарного виробництва.
75. Проблема банкрутства підприємства.
76. Кредитна система України.
77. Специфіка підприємництва в аграрному секторі економіки України.
78. Організаційно-правові умови функціонування акціонерних товариств в Україні.

Інтернет-ресурси:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>
<https://protocol.ua/ua/>
<http://www.ukrstat.gov.ua/>
<https://data.gov.ua/organization/derzhavna-sluzhba-statystyky-ukrayiny>

Навчальне видання

Силабус

навчальної дисципліни

«Економічна теорія»

Освітньо-професійна програма Туризмознавство

Спеціальність 242 «Туризм»

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Ступінь вищої освіти перший рівень вищої освіти

Укладач: Зайцева М.М.

Комп'ютерний набір Зайцева М.М. . План 2020

Підп. до друку _____ Формат 60x84 1/16

Папір для мн. ап. Друк. офс. Ум. друк. арк. _____ Обл.-вид. арк. _____

Тираж 100 прим. Зам № _____. Безплатно

ХДАК, 61057, Харків-57, Бурсацький узвіз, 4

Ротапринт ХДАК